

Kipponen, Annina – Annala, Johanna. 2016. OPINTOIHIN KIINNITTYMINEN OPISKELIJAN ELÄMISMAAILMASSA. Kasvatus 47 (5), 406–418.

Tämän tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää ja tulkita, millainen merkitys opinnoilla ja opintoihin kiinnittymisellä on osana opiskelijan elämää. Tutkimuksessa nojaututaan laaja-alaiseen näkemykseen opintoihin kiinnittymisestä sekä Habermasin tulkintaan elämismaailmasta arkitietoisuutena ja tulkintahorisonttina, jonka kautta ympäröivää todellisuutta, vallitsevia normeja ja omaa itseä tarkastellaan. Tutkimusaineisto koostuu 13:en eri aloja edustavan, aktiivisesti opiskelijatoiminnassa mukana olevan yliopisto-opiskelijan puolistrukturoiduista haastatteluista. Aineisto analysoitiin hermeneuttisen fenomenologian tutkimusperinteen mukaisesti ja sisällönanalyysejä hyödyntäen. Opintoihin kiinnittyminen näyttäytyi tutkittavien kokemuksissa kompleksisena ja monisuuntaisena ilmiönä, jossa opiskelija tasapainoilee erilaisten odotusten keskellä. Yhteiskunnan systeemiset ohjausmekanismit, erityisesti tehokkuuden, nopeuden ja hyödyn korostaminen, läpäisivät kiinnittymisen eri tasot opiskelijan elämismaailmassa. Esille tuli myös vaihtoehtoisia tapoja ajatella kiinnittymistä opintojen ulkopuolelle laajentuvana, aktiivisena toimintana ja osallistumisena, jonka kautta opiskelija valmistautuu elämään epävarmassa ja alati muuttuvassa maailmassa.

Asiasanat: opintoihin kiinnittyminen, opiskelijatutkimus, korkeakoulutus, hermeneuttinen fenomenologia, elämismaailma

Nevgi, Anne – Korhonen, Vesa. 2016. PEDAGOGINEN JOHTAMINEN YLIOPISTON KESKIJOHDON JOHTAMISTYÖSSÄ. Kasvatus 47 (5), 419–433.

Tutkimuksessa tarkastellaan yliopiston keskijohtoon kuuluvien johtajien käsityksiä ja käytänteitä pedagogisesta johtamisesta. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys rakentuu korkeakouluorganisaatioiden hallintokulttuurin muutosta ja pedagogista johtamista koskevien tutkimuksien varaan. Tutkimusaineiston muodostavat 17 johtajan haastattelut vuosilta 2010 ja 2015 kahdessa suomalaisessa yliopistossa. Tutkimuksessa etsittiin vastauksia siihen, miten keskijohtoon kuuluvat johtajat määrittelevät tehtävänsä ja asemansa johtajana ja millainen suhde johtajilla on pedagogiseen johtamiseen. Aineiston analysointiin sovellettiin sisällön analyysiä ja narratiivista lähestymistapaa pedagogisen johtamisen tarinalinjojen tunnistamisessa. Tutkimustulosten perusteella vastuu pedagogisesta johtamisesta oli hajautettua, ja tavallisimmin suurin vastuu oli varajohtajilla tai oppiainetta edustavilla professoreilla. Johtajien työssä painottuivat strateginen ja operatiivinen johtaminen sekä ihmisten johtaminen. Muutosjohtaminen tuli esiin muutoksen aikaansaamisen vaikeutena. Myös pedagogisen johtamisen kohteita ja elementtejä oli tunnistettavissa. Johtajien suhde pedagogiseen johtamiseen ilmeni kahtena tarinalinjana, perinteisen akateemisen johtamisen ja pedagogisen johtamisen tarinalinjana, jotka saattoivat esiintyä myös limittäin haastateltavan puheessa. Pedagogisen johtamisen tarinalinjassa painottui opetushenkilöstön pedagogisen osaamisen tukeminen, keskustelu- ja yhteistyökulttuurin edistäminen ja aktiivinen kehittämistyö omassa yksikössä.

Asiasanat: pedagoginen johtaminen, hallintokulttuurit, yliopiston keskijohto

Uotinen, Sanna – Tyrväinen, Heli – Valkonen, Leena. 2016. OPISKELIJAN JA OPETTAJAN VUOROVAIKUTUS KORKEAKOULUJEN VERKKO-OPETUKSESSA. Kasvatus 47 (5), 434–446.

Tarkastelemme katsauksessamme opettajan ja opiskelijan välistä vuorovaikutusta korkeakoulujen verkko-opetuksessa: millaista tutkimusta siitä on tehty, miten opetuksen samanaikaisuus tai eriaikaisuus näkyy vuorovaikutuksessa ja millainen opettajan toiminta edistää opettajan ja opiskelijan verkkovuorovaikutusta. Katsauksessa on mukana 99 vertaisarvioitua artikkelia vuosilta 2010–2015. Opiskelijat olivat selvästi yleisin tutkimuskohde opettajan ja opiskelijan välistä

verkkovuorovaikutusta tutkittaessa. Ei-synkronista vuorovaikutusta verkko-opetuksessa oli tutkittu enemmän kuin synkronista. Opettajan ja opiskelijan vuorovaikutuksessa korostui opettajan rooli: opettajan tulee tarjota riittävästi palautetta ja ohjausta verkossa toimittaessa. Lisäksi verkkoympäristössä on tärkeää tarjota opiskelijoille monipuolisia vuorovaikutusmahdollisuuksia. Merkittäväksi verkkovuorovaikutuksen käsitteeksi tutkimuksissa nousi sosiaalinen läsnäolo, joka edellyttää opettajalta saavutettavuutta ja kohtaamisen taitoja myös verkossa.

Asiasanat: verkko-opetus, opiskelija-opettajavuorovaikutus, korkeakouluopetus

Kuusisto, Katja – Günther, Kirsi – Liukkonen, Virpi. 2016. FORMATIIVINEN ARVIOINTI KORKEAKOULUJEN VERKKO-OPETUKSESSA – SYSTEMAATTINEN KATSAUS. Kasvatus 47 (5), 447–463.

Tämän katsauksen tarkoituksena oli selvittää, miten formatiivista arviointia on hyödynnetty korkeakoulujen verkko-opetuksessa ja millaisena sen rooli näyttyy opiskelijan oppimisen tukemisessa. Tutkimusmenetelmänä käytettiin systemaattista kirjallisuuskatsausta. Tiedonhaku tehtiin elektronisista tietokannoista, ja lisäksi tehtiin viitehaku valintakriteerit täyttävistä artikkeleista. Tutkimusten valinnassa käytettiin sisäänotto- ja poissulkukriteereitä. Katsauksen aineisto koostuu 13 empiirisestä vertaisarvioidusta artikkelista, jotka on julkaistu tieteellisissä aikakauslehdissä aikavälillä 2003–2015. Katsauksen perusteella voidaan todeta, että formatiivista arviointia on tutkittu verkko-opetuksen kontekstissa korkea-asteella varsin vähän. Katsaus toteutettiin aineistolähtöisesti sisällönanalyysiä hyödyntäen. Syntetisoivan työskentelyn kautta saadut tulokset jakautuivat kuuteen tulosluokkaan: 1) opiskelijan toiminnan ohjaus, 2) opettajan toiminnan ohjaus, 3) yhteisöllisyys, 4) oppimistulokset, 5) tyytyväisyys sekä 6) formatiivinen arviointi suhteessa summatiiviseen arviointiin.

Asiasanat: verkko-opetus, verkko-oppiminen, arviointi, formatiivinen arviointi, korkeakoulu, kirjallisuuskatsaus